

ЧИ МОЖЕ МЕДИЧНА СЕСТРА ЗЗСО ВИКЛАДАТИ НАВЧАЛЬНІ ПРЕДМЕТИ?

Читачі журналу «БАЛАНС-БЮДЖЕТ» звертаються із запитанням: «Чи може медична сестра закладу загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) працювати на педагогічних посадах, зокрема викладати розділ «домедична допомога» предмета «захист Вітчизни», працювати асистентом учителя (тьютером) в інклюзивному класі, викладати предмет «охорона здоров'я»?». Причиною таких запитів є нововведення Закону від 16.01.20 р. № 463-IX «Про повну загальну середню освіту» (далі – Закон № 463), де зазначено, що вчителем може бути особа, яка має вищу освіту. Тобто не акцентується на тому, що ця освіта має бути лише педагогічною. Розберемося в цьому питанні.

Відповідно до ст. 22 Закону № 463 на посади педагогічних працівників приймаються особи, які мають педагогічну освіту, вищу освіту та/або професійну кваліфікацію.

Водночас ч. 5 ст. 58 Закону від 05.09.17 р. № 2145-VIII «Про освіту» (далі – Закон № 2145) встановлено, що особи, які здобули вищу, фахову передвищу чи професійну (професійно-технічну)

освіту за іншою спеціальністю та яким не було присвоєно професійну кваліфікацію педагогічного працівника, **можуть бути призначені на посаду педагогічного працівника строком на один рік.**

Особам, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, професійна кваліфікація педагогічного працівника може бути присвоєна закладом вищої чи післядипломної освіти або відповідним кваліфікаційним центром після одного року роботи на посадах педагогічних працівників, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, **за умови успішного складання кваліфікаційного іспиту відповідно до кваліфікаційних вимог до педагогічного працівника чи відповідного професійного стандарту (за наявності).**

Підпунктом 15 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 2145 установлено, що до затвердження професійних стандартів педагогічних працівників, передбачених ч. 2 і 5 ст. 58 Закону № 2145, кваліфікаційні вимоги до педагогічних працівників визначаються Порядком присвоєння професійної кваліфікації педагогічного працівника, що затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за погодженням із центральними органами виконавчої влади, у сфері управління яких перебувають відповідні заклади освіти.

На сьогодні наказом Мінсоцполітики від 10.08.18 р. № 1143 затверджено лише професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти».

Тому, керуючись ч. 5 ст. 58 Закону № 2145, керівник ЗЗСО за певних обставин може прийняти на роботу на посаду вчителя особу, яка має вищу освіту за іншою спеціальністю, строком лише на один рік. Щодо можливості подальшої роботи, то необхідно буде підтвердити кваліфікацію педагогічного працівника.

Крім того, розв'язком проблеми викладання особою, яка не має відповідної педагогічної освіти, зокрема сестрою медичною ЗЗСО, відповідних тем навчального предмета «захист Вітчизни», які збігаються з основною діяльністю, доцільно використовувати норми Переліку робіт, які не є сумісництвом, затвердженого спільним наказом Мінпраці, Мін'юсту, Мінфіну від 28.06.93 р. № 43. Абзацом першим цього Переліку установлено, що всі працівники крім основної роботи та

роботи за сумісництвом мають право виконувати такі роботи, які відповідно до чинного законодавства не є сумісництвом. Серед цих видів робіт п. 3 установлено, що не вважається сумісництвом педагогічна робота з погодинною оплатою праці в обсязі не більш ніж 240 годин на рік.

Підтвердження права на виконання педагогічної роботи за посадою вчителя та відповідність цій посаді підтверджується процедурою атестації. Згідно зі ст. 48 Закону № 463 атестація педпрацівників здійснюється відповідно до Закону № 2145 з урахуванням цього Закону та в Порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Статтею 50 Закону № 2145 передбачено, що педпрацівник проходить чергову атестацію один раз на 5 років, крім випадків, передбачених законодавством. За результатами атестації визначається відповідність педпрацівника займаній посаді, присвоюються або підтверджуються кваліфікаційні категорії, присвоюються педагогічні звання.

Атестації педпрацівника передуює підвищення кваліфікації. Частиною 1 ст. 51 Закону № 463 установлено, що кожен педпрацівник зобов'язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію відповідно до Закону № 2145 з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Згідно з п. 1.5 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом МОН від 06.10.10 р. № 930, **атестація педагогічних працівників закладів освіти є обов'язковою.**

Враховуючи ці норми законодавства, можливим є доручення особі, яка обіймає посаду сестри медичної, викладання відповідних тем із предмета «захист Вітчизни».

Згідно з Методичними рекомендаціями щодо викладання предмета «Захист Вітчизни» у 2019/2020 навчальному році», викладеними в листі МОН від 01.07.19 р. № 1/11-5966, учителі, які викладають цей предмет, повинні перед початком занять самостійно пройти відповідні курси, успішно їх завершити, після чого додатково пройти курси підвищення кваліфікації за програмою «Викладач-інструктор». Тільки після цього вони повноцінно зможуть якісно викладати предмет у частині домедичної допомоги. Відповідальність за дотримання учнями вимог безпеки на заняттях несуть учителі предмета «захист Вітчизни».